

PRITARTA

Mažeikių rajono savivaldybės tarybos

2019 m. vasario 22 d. sprendimu Nr. T1-56

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

*Su veiklos ataskaita galima susipažinti
Mažeikių rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.mazeikiai.lt*

MŪSŲ VERTYBĖS

Savo veiklą grindžiame vertybėmis, kurios geriausiai reprezentuoja mūsų profesinį požiūrį į darbą ir vykdomą misiją.

PROFESIONALUMAS

Pasitelkę gerąją praktiką, nuolat tobulėjame, priimame objektyvius sprendimus ir kuriame kokybišką rezultatą.

ATSAKINGUMAS

Dirbame sąžiningai, esame atsakingi už savo Tarnybos rezultatus.

BENDRADARBIAVIMAS

Veikdami kartu, puoselėdami pagarba ir pasitikėjimu grįstus santykius su suinteresuotomis šalimis, siekiame bendro tikslo.

NOVATORIŠKUMAS

Esame smalsūs ir drąsūs ieškodami, atrasdami, išbandydami ir pritaikydami.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba – subjektas prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba, vykdydama šią veiklą, prioritetus teikia finansų valdymui, turto naudojimui, kontrolės priežiūrai, vertinimui ir tobulinimui.

Tarnybos veiklos teisinį pagrindą suponuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, 1999 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuota 1985 m. spalio 15 d. Europos vietos savivaldos chartija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai.

I. KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS FUNKCIJOS

✓ atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonėse;

Rengia ir rajono savivaldybės tarybai teikia išvadas

✓ dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;

✓ dėl Savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už Savivaldybės valdomų įmonių imamas paskolas;

✓ dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo ir pritarimo galutinėms viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties sąlygoms, jeigu jos skiriasi nuo sprendime dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo nurodytų partnerystės projekto sąlygų;

✓ dėl skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat išvadas dėl iš valstybės vardu paskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslinę paskirtį ir paskolų grąžinimo;

✓ nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo;

✓ bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole Lietuvos Respublikos audito institucijomis, įstaigomis, įmonėmis bei Savivaldybės administracijos centralizuoto vidaus audito skyriumi.

Atlikdama auditus, Tarnyba savo veikloje vadovaujasi:

- ✓ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos Tarptautiniais audito standartais;
- ✓ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus patvirtintais: Valstybinio audito reikalavimais, Finansinio ir teisėtumo audito vadovu, Veiklos audito vadovu;
- ✓ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu nustatytais pagrindiniais principais: nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo.

Visos Tarnybos atliktų auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, savivaldybės merui, savivaldybės administracijos direktoriui bei savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Vyriausybės atstovui. Auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos savivaldybės interneto svetainėje www.mazeikiai.lt. Tarnybos atlikto savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito duomenys teikiami Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei, jos nustatyta forma ir terminais.

II. TARNYBOS VEIKLOS PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

Siekiant užtikrinti Tarnybai teisės aktais nustatytų funkcijų įgyvendinimą ir tinkamą darbo organizavimą, kiekvienais metais rengiamas ir nustatyta tvarka derinamas bei tvirtinamas Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planas, kuriame pateikiami planuojami atlikti auditai, kontrolės funkcijos ir kita veikla, tarnautojams paskirstomos užduotys, numatomi įvykdymo terminai.

Ataskaitiniais metais Tarnybos veikla buvo vykdoma pagal Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. KT1-9 patvirtintą 2018 metų veiklos planą, kuriame numatyti Tarnybos specialiosios ir bendrosios veiklos uždaviniai. Planas suderintas su Mažeikių rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu. Vykdydama veiklos plane numatytas užduotis specialiojoje veiklos srityje, ataskaitiniu laikotarpiu Tarnyba atliko savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinius (teisėtumo) ir veiklos auditus:

- ✓ 2018 m. liepos 9 d. buvo baigtas savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo auditas, kurio procedūros buvo atliekamos nuo 2017 m. spalio 18 d. ir apėmė visus savivaldybės viešojo sektoriaus subjektus;
- ✓ 2018 m. spalio 15 d. buvo pradėtas savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo auditas, kuris numatytas baigti 2019 m. liepos 15 d.;
- ✓ 2018 m. rugpjūčio 8 d. baigtas uždarnosios akcinės bendrovės „Mažeikių vandenys“ veiklos auditas, kurio procedūros buvo pradėtos 2017 m. lapkričio 14 d.;
- ✓ 2018 m. lapkričio 7 d. pradėtos veiklos audito „Kaip organizuojamas socialinių paslaugų savivaldybės gyventojams teikimas, ar teikiamos socialinės paslaugos tenkina gyventojų poreikius“ procedūros, kurias numatoma baigti 2019 m. II ketvirtyje.

Tarnybos 2018 metų veiklos plane numatyti bendrosios veiklos uždaviniai susiję su Tarnybos, kaip biudžetinės įstaigos, funkcijų vykdymu – tvarkoma buhalterinė apskaita, teisės aktų nustatyta tvarka rengiami ir teikiami biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai, atliekami darbai, susiję su Tarnybos viešųjų pirkimų atlikimu, dokumentų valdymu ir vykdomos Tarnybos valstybės tarnautojų kompetencijos tobulinimo bei personalo valdymo funkcijos. Be tiesioginių pareigų, susijusių su auditais, Savivaldybės kontrolierius dalyvavo savivaldybės tarybos ir komitetų posėdžiuose.

Valstybės tarnybos įstatymo 46 str. nustato, kad „Valstybės tarnautojų mokymui skirtos lėšos turi sudaryti ne mažiau kaip 1 procentą ir ne daugiau kaip 5 procentus valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų“.

Ataskaitiniu laikotarpiu Mažeikių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Tarnyboje patvirtinti keturi etatai. Tarnyboje iki 2018 m. lapkričio 30 d. dirbo keturi valstybės tarnautojai (nuo šios datos kontrolieriaus

pavaduotojas atleistas šalių susitarimu), atitinkantys pareigybėms keliamus reikalavimus. Nematome galimybės savo žmogiškųjų išteklių plėsti kiekybine prasme, todėl audito kokybė turi būti užtikrinama keliant valstybės tarnautojų kvalifikaciją, didinant profesionalumą. Darbas organizuojamas taip, kad visos užduotys būtų įvykdytos laiku ir numatytomis apimtimis, atliktų auditų kokybė atitiktų Valstybinio audito reikalavimus.

Tarnybos sėkmė neatsiejama nuo darbuotojų kompetencijos planavimo ir vystymo politikos, o kvalifikacijos tobulinimas visada reiškia ėjimą pirmyn. Darbuotojai savo žiniomis ir gebėjimais didina įstaigos pranašumą, todėl didelį dėmesį 2018 metais skyrėme jų kompetencijai ir kvalifikacijai ugdyti. Buvo susistemintos mokymo temos. Tai vadovavimo, lyderystės ir pokyčių valdymo gebėjimų tobulinimas, analitinių gebėjimų stiprinimas, specialiųjų ir profesinių gebėjimų, reikalingų konkrečioms, nustatytoms funkcijoms vykdyti, naujos įstatyminės bazės pakeitimams įsisavinti – tai palengvina mokymo poreikio planavimą tarnybos darbuotojams. 2018 m. darbuotojų mokymams ir kvalifikacijos tobulinimui panaudota 3,1 proc. nuo bendro darbo užmokesčio fondo. Kiekvienas darbuotojas savo kvalifikaciją kėlė vidutiniškai 59 valandas.

III. AUDITŲ MASTAS, REZULTATAI, POVEIKIS

Auditų ir patikrinimų mastas	
2017 metais pradėti ir 2018 metais užbaigti auditai	
Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	<p>Atliktos audito procedūros analizuojant konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, kurį sudaro:</p> <p>69 savivaldybės biudžetinės įstaigos, 1 savivaldybės išteklių fondas (Iždas); 4 kontroliuojamos viešosios įstaigos, priskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų; 1 kontroliuojama viešoji įstaiga, nepriskiriama prie viešojo sektoriaus subjektų; 5 kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės; 3 asocijuotieji subjektai.</p> <p>Atlikti biudžeto lėšų ir turto naudojimo teisėtumo ir metinių finansinių ataskaitų rinkinių auditai:</p> <p>Mažeikių rajono savivaldybės administracija Lopšelis-darželis „Buratinas“ Lopšelis-darželis „Liepaitė“</p>

	<i>Lopšelis-darželis „Pasaka“ Gabijos gimnazija „Jievaro“ pagrindinė mokykla Viešnių Vinco Deniušio meno mokykla Laižuvos kultūros centras Renavo dvaro sodyba Bendruomeninis pagalbos vaikams centras Plinkšių globos namai Visuomenės sveikatos biuras VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centras VšĮ Mažeikių ligoninė</i>
VEIKLOS AUDITAS	<i>Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Mažeikių vandenys“ ūkinės-finansinės veiklos vertinimo</i>
2018 metais pradėti (atlikti) ir 2019 metais baigiami auditas	
<i>Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas</i>	<i>Savivaldybės 2018 metų biudžeto ir turto bei konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito strategijos sudarymas</i> <i>Pradėtos audito procedūros:</i> <i>Mažeikių rajono savivaldybės administracija; Savivaldybės išdas; Lopšelis-darželis „Saulutė“; Mažeikių r. Sedos darželis; Ruzgų pagrindinė mokykla Moksleivių namai; Sporto mokykla; Pedagoginė psichologinė tarnyba; Viešoji biblioteka; Tirkšlių kultūros centras; Socialinių paslaugų tarnyba; VšĮ Mažeikių ligoninė</i>
VEIKLOS AUDITAS	<i>Kaip organizuojamas socialinių paslaugų savivaldybės gyventojams teikimas, ar teikiamos socialinės paslaugos tenkina gyventojų poreikius (pradėtas)</i>
SKUNDŲ TYRIMAS	<i>Atlikti 2 tyrimai pagal gyventojų skundus ir 1 institucijos prašymu</i>

IV. IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Pagal ataskaitiniu laikotarpiu galiojusias Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas ir remdamasi atliktų auditų rezultatais, Tarnyba parengė ir Savivaldybės tarybos reglamente nustatyta tvarka Mažeikių rajono savivaldybės tarybai pateikė dvi išvadas:

✓ Dėl garantijos suteikimo UAB „Mažeikių vandenys“ imamai 2,2 mln. eurų paskolai, kuri bus naudojama projekto „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Mažeikių mieste ir rajone“ įgyvendinimui;

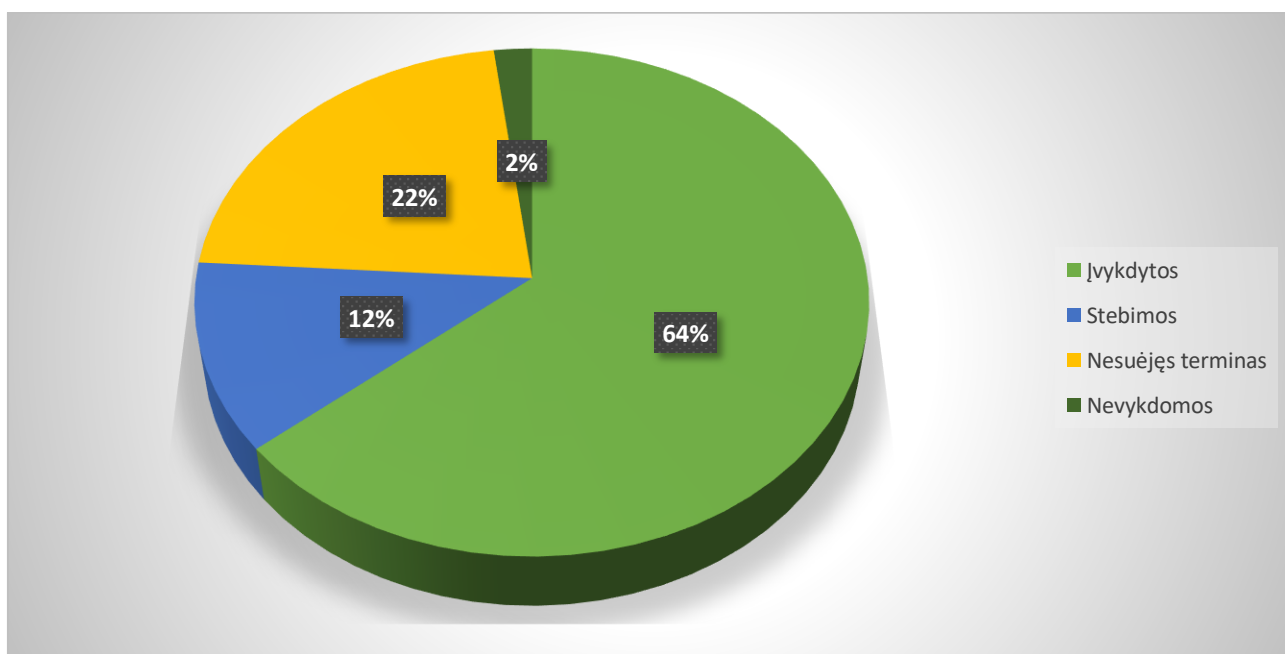
Savivaldybės taryba, priimdama sprendimą dėl UAB „Mažeikių vandenys“ garantijos suteikimo 2,2 mln. eurų imamai ilgalaikei 10 metų laikotarpiui paskolai, Seimo patvirtintų garantijų limito neviršytų, o skolinimosi tikslai neprieštarauja galiojantiems teisės aktams.

✓ Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo:

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	Nustatėme Mažeikių rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio turto, finansavimo sumų ir grynojo turto straipsnių) reikšmingų duomenų iškraipymų, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose.
Besąlyginė nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio	Mūsų nuomone, Mažeikių rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.
Sąlyginė nuomonė dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams	Nustatėme, kad audituotų subjektų vadovai netaikė kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų veiksmingą įstaigų veiklą reglamentuojančių tvarkų, taisyklių administravimą, racionalų turto valdymą bei viešųjų pirkimų organizavimo kontrolę. Dėl nustatytų teisės aktų pažeidimų audituotiems subjektams pasiūlyta tobulinti vidaus kontrolės sistemas, imtis veiksmų, kad apskaita būtų tvarkoma informacinėje sistemoje ir užtikrinti racionalų, ekonomišką ir efektyvų lėšų ir turto valdymą.

V. REKOMENDACIJOS NE TIK ĮGYVENDINAMOS, BET SUKURIA LAUKIAMĄ POVEIKĮ

Rekomendacijoms, jų įgyvendinimui ir stebėsenai skiriame ypač daug dėmesio. Pagal audituotų subjektų pateiktus dokumentus, patvirtinančius rekomendacijų įgyvendinimą, bei rekomendacijų vykdymo stebėsenos rezultatus, iš 50 ataskaitinio bei ankstesnių laikotarpių pateiktų rekomendacijų yra įvykdytos 38 rekomendacijos (76 proc.), iš jų 6-ių vykdymas stebimas, neįvykdyta 1 rekomendacija, 11 rekomendacijų nesuėjęs terminas.

Vykdant rekomendacijas:

✓ biudžetinės įstaigos buhalterinę apskaitą pradėjo tvarkyti informacinėje sistemoje LABBIS (Mažeikių muziejus, Senamiesčio pagrindinė mokykla, l/d „Linelis“, K. Jagmino pradinė mokykla, Plinkšių globos namai, Renavo dvaro sodyba, „Jievaro“ pagrindinė mokykla, l/d „Buratinas“, Gabijos gimnazija, Laižuvos kultūros centras, Visuomenės sveikatos biuras);

UAB „Tavo pastogė“ nesutinka vykdyti ankstesnio laikotarpio audito metu pateiktos rekomendacijos dėl per vienerius metus gautinų sumų įvertinimo jų tikrąja verte.

✓ peržiūrėti įmonės įstatai ir patvirtinta įmonės veiklos strategija (UAB „Tavo pastogė“);

✓ parengta ir Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinta Savivaldybės kontroliuojamų įmonių vadovų darbo užmokesčio nustatymo tvarka;

✓ sudarytos galimybės įstaigų darbuotojams kelti kvalifikaciją personalo dokumentų valdymo, darbo užmokesčio apskaitos ir viešųjų pirkimų vykdymo klausimais (Renavo dvaro sodyba, Viekšnių V. Deniušio meno mokykla, Savivaldybės administracija);

✓ nekilnojamasis turtas apskaitytas pagal 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ reikalavimus, t. y. pagal atskirus turto vienetus (Gabijos gimnazija);

✓ Savivaldybės tarybos sprendimu Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje užregistruoti investicinio projekto Ventos - Lielupės išlaidų likučiai, perduoti į UAB „Mažeikių vandenys“ apskaitą;

✓ Savivaldybės administracijos Nebaigtos statybos sąrašo suma sumažinta 43 proc. dėl naujų turto vienetų suformavimo arba finansavimo sumų perdavimo turto naudotojams;

✓ Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintos atsargų įsigijimo taisyklės (Savivaldybės administracija);

✓ 2018 m. atlikti kadastriniai matavimai ir įregistruota Nekilnojamojo turto registre 77,84 km vietinės reikšmės kelių (Savivaldybės administracija).

Nuolatinėmis, kryptingomis ir atkakliomis priemonėmis siekiame, kad rekomendacijų įgyvendinimas būtų orientuotas į laukiamą rezultatą, o ne į procesą. Nuolat renkame informaciją iš audituojamų subjektų, stebime auditų rekomendacijų poveikį. Ne visais atvejais galime stebėti greitą rekomendacijų įgyvendinimo rezultatą. Sisteminiams, esminiams pokyčiams audituotose srityse reikia laiko. Kai kuriais atvejais nepakanka vien Kontrolės ir audito tarnybos ir audituoto subjekto pastangų, todėl aktyviai bendraujame ir bendradarbiaujame sprendžiant rekomendacijų įgyvendinimo klausimus su Kontrolės komitetu, Savivaldybės administracija.

Nustatytas klaidas ir pastebėjimus siūlome taisyti nedelsiant

Apie pastebėtas klaidas ir pažeidimus auditų metu informuojame audituojamus subjektus, kad būtų galima kuo anksčiau ištaisyti padėtį, imtis priemonių, ateityje užkirsiančių kelią joms pasikartoti arba jų atsiradimo galimybėms sumažinti. Šios priemonės buvo veiksmingos, nes 25 proc. su teisės aktų reikalavimų nesilaikymu susijusių klaidų ir pažeidimų buvo pašalinta dar auditų metu.